

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

Tuarascáil Bhliantúil 2008

Clár na nÁbhar

Brollach	3
Réamhrá	5
An Eagraíocht	6
Príomh-Ghnóthachtálacha in 2008	8
Tosaíocht Straitéiseach 1	9
Tosaíocht Straitéiseach 2	11
Tosaíocht Straitéiseach 3	13
Tosaíocht Straitéiseach 4	18
Tosaíocht Straitéiseach 5	21
Rialachas	25
Aguisín I Oifigí NCSE	28
Aguisín II Táblaí Staidrimh 2008	29
Aguisín III Foirniú NCSE 2008	33
Aguisín IV Achoimre ar an Ráiteas Airgeadais	34

Brollach

Is í an tuarascáil seo ar obair na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta (NCSE) in 2008 an chéad chuntas ar an dul chun cinn atá déanta ar na cuspóirí ardleibhéil a leagadh amach inár Ráiteas Straitéise 2008 - 2011. Léiríonn an Ráiteas Straitéise feidhmeanna na NCSE arna mbunú faoin Acht um Oideachas do Dhaoine a Bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu (ODRSO) 2004 agus leagann sé amach príomhthosaíochtaí na Comhairle maidir le haghaidh a thabhairt ar an gclár mórathraithe a beartaíodh san Acht. Imríonn cinneadh an Rialtais chun cur i bhfeidhm an Achta ODRSO a chur siar, i gcomhthéacs Bhuiséad 2009, tionchar ar na bearta praiticiúla ar féidir iad a chur i gcrích anois. Tá príomhfhócas an phlean straitéise, a bhaineann le tacaíochtaí cuí oideachais agus torthaí feabhsaithe oideachais a sholáthar do dhaoine, agus go háirithe leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, fós á choimeád, áfach. In éagmais chur i bhfeidhm an Achta ODRSO, leanfaidh an NCSE ar aghaidh ag déanamh a díchill chun na cuspóirí sin a bhaint amach ar gach modh is féidir agus de réir uailmhianta an Achta.

Déanfaidh seachadadh na dtosaíochtaí a leagtar amach sa ráiteas straitéise seo éascaíocht do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu ionas go bhfaighidh siad an t-oideachas cuí i dtimpeallacht uileghabhálach agus chun torthaí a bhaint amach de réir a gcumas. Tá an Chomhairle tiomanta go hiomlán anois dá sainchúram leathan reachtúil, chun seirbhísí áitiúla a sholáthar, dul i mbun taighde agus comhairle bheartais a fhorbairt. Tá éascaíocht déanta d'obair sna réimsí taighde agus comhairle bheartais a fhorbairt le linn na bliana reatha trí cheapachán príomhbhall foirne a cheadú sna réimsí sin.

Is é ceadú uaireanta breise múinteoireachta agus cúntóirí riachtanas speisialta le tacú le leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu trínár líonra náisiúnta Eagraithe Riachtanas Speisialta Oideachais an ghníomhaíocht ardphróifíle atá againn. Is saincheist chonspóideach, chorraitheach agus ardphróifíle i gcónaí é dáileadh acmhainne sa réimse riachtanas speisialta oideachais. Leagtar béim mhór ar leibhéal na n-acmhainní a sholáthraítear. Cé go mbaineann ríthábhacht le leibhéal na n-acmhainní, imríonn iomchuibheas na mbeartas agus caighdeán na gcleachtas, atá mar

bhonn taca ag an soláthar, tionchar mór ar na torthaí do leanaí. Ní mór go mbeidh seachadadh torthaí ar an gcaighdeán is airde do na leanaí go léir a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu de réir a gcumas aonair ina sprioc deiridh againn.

De réir ár gcuispóirí straitéiseacha, leanfaimid ar aghaidh ag dáileadh acmhainní, ag tabhairt faoi thaighde, ag scaipeadh faisnéise faoi dhea-chleachtas, ag imscrúdú beartais agus, i gcás inar cuí, ag moladh athraithe ar chomhoibriú agus comhairliúchán le tuismitheoirí, scoileanna agus príomhpháirtithe leasmhara eile. Táim cinnte go bhfuil an cur chuige iltaobhach a ghlacann an Chomhairle maidir leis an gcóras oideachais a fheabhsú do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, an-oiriúnach do na cúinsí eacnamaíocha ina n-oibrímid anois.

Sydney Blain
Cathaoirleach

Réamhrá

Táim sásta an cúigiú Tuarascáil Bhliantúil de chuid na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta a thabhairt i láthair. Tugann an Tuarascáil seo forléargas ar an obair a rinne an Chomhairle in 2008 agus aithníonn sé an bunús atá leagtha síos maidir le seachadadh ár bpríomhchuspóirí sna blianta amach romhainn.

Tá áthas orm go háirithe gur chuir forbairt ár gcóras faisnéise ar ár gcumas chun líon níos mó sonraí staidrimh a sholáthar faoin bpobal a ndéanfaimid freastal air agus an leibhéal seirbhíse a sholáthraímid. Bhí dul chun cinn mór i gceist le bliain anuas le daingniú an chláir taighde agus na bpróiseas bainteach um dhearbhu cáilíochta. Léireofar torthaí na hoibre sin sna blianta amach romhainn de réir mar a chríochnófar agus a fhoilseofar na tionscadaí taighde. Cuirfidh an clár taighde, chomh maith lenár dtaithe maidir le seirbhísí a dháileadh go díreach ar leanaí le riachtanais speisialta oideachais agus ár n-idirghníomhaíocht leanúnach le páirtithe leasmhara san earnáil oideachais speisialta an t-ardán ar fáil ar féidir linn úsáid a bhaint as chun tús a chur le comhairle bheartais a fhoirmiú don Aire Oideachais agus Eolaíochta.

Níl aon amhras ann go bhfuil na spriocanna atá leagtha amach againn dúinn féin do na blianta amach romhainn an-dúshlánach agus beidh cur chuige solúbtha ag teastáil uathu sna cúinsí eacnamaíocha srianta seo. Táim muiníneach gur féidir linn leanúint ar aghaidh ag cur go suntasach le córas oideachais speisialta níos fearr trí rialachas nuálaíoch agus cláir oibre sholúbtha feidhmiúcháin.

Pat Curtin

Príomhfheidhmeannach

An Eagraíocht

Bunaíodh an Chomhairle ó thús le hOrdú (IR Uimh. 270 de 2004) arna dhéanamh ag an Aire Oideachais agus Eolaíochta faoi Alt 54 den Acht Oideachais 1998 an 24 Nollaig 2003.

Bunaíodh an Chomhairle faoin Acht um Oideachas do Dhaoine a Bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu 2004 (Acht ODRSO 2004) le héifeacht ón 1 Deireadh Fómhair 2005. Leagann Alt 20 den Acht amach feidhmeanna ginearálta den Chomhairle faoin Acht. Is iad na feidhmeanna sin

(a) faisnéis a scaipeadh ar scoileanna, tuismitheoirí agus cibé daoine eile a mheasfaidh an Chomhairle a bheith cuí, a bhaineann leis an gcleachtas is fearr, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, lena mbaineann oideachas leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu;

(b) i gcomhairle le scoileanna, boird sláinte agus cibé daoine eile a mheasfaidh an Chomhairle a bheith cuí, soláthar seirbhísí oideachais agus tacaíochta a phleanáil agus a chomhordú do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu;

(c) pleanáil a dhéanamh, i gcomhairle le scoileanna agus le cibé daoine eile a mheasfaidh an Chomhairle a bheith cuí, do chomhtháthú oideachais do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu le hoideachas do dhaltaí i gcoitinne;

(d) faisnéis a chur ar fáil do thuismitheoirí leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, maidir lena dteidlíochtaí agus teidlíochtaí a leanaí;

(e) a chinntiú go ndéantar monatóireacht ar dhul chun cinn daltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus go ndéantar athbhreithniú air ag eatraimh rialta;

(f) measúnú agus athbhreithniú a dhéanamh ar na hacmhainní a bhfuil gá leo maidir le soláthar oideachais do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu ;

(g) a chinntiú go mbíonn leanúntas soláthair oideachais speisialta ar fáil de réir gá maidir le gach cineál míchumais;

(h) athbhreithniú a dhéanamh go ginearálta ar an soláthar déanta do dhaoine aosta faoi mhíchumas chun leas a bhaint as ardoideachas agus oideachas d'aosaigh agus

oideachas leanúnach, athinmheachán agus oiliúint agus tuarascálacha a fhoilsiú ar thorthaí na n-athbhreithnithe sin (a bhféadfaí a áireamh ar na hathbhreithnithe sin moltaí maidir leis an modh lenar féidir an soláthar sin a fheabhsú);

(i) comhairle a chur ar na hinstitiúidí oideachais go léir i leith an dea-chleachtais maidir le hoideachas daoine aosta atá faoi mhíchumas;

(j) comhairle a chur ar an Aire maidir le hábhar ar bith a bhaineann le hoideachas na leanaí agus daoine eile faoi mhíchumas;

(k) dul i gcomhairle le cibé comhlachtaí deonacha a mheasfaidh an Chomhairle a bheith cuí, (ar comhlachtaí iad a mbaineann a gcuspóirí le cur chun cinn leasanna, nó soláthar seirbhísí tacaíochta, do dhaoine faoi mhíchumas) chun críocha a chinntiú gur féidir lena n-eolas agus a saineolas a bheith mar bhonn eolais d'fhorbairt bheartais ag an gComhairle agus pleanáil agus soláthar seirbhísí tacaíochta, agus

(l) taighde a dhéanamh agus a choimisiúnú ar ábhar a bhaineann le feidhmeanna na Comhairle agus, de réir mar a mheasfaidh sí a bheith cuí, a fhoilsiú i gcíbe foirm agus modh a mheasfaidh an Chomhairle a bheith oiriúnach, ag eascairt as an taighde sin.

Ina theannta sin, glacfaidh an Chomhairle raon feidhmeanna sainiúla faoin Acht nuair a thionscnófar forálacha an Achta go hiomlán. Bainfidh na feidhmeanna sin go ginearálta le cearta leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu ar mheasúnú, plean oideachas agus próisis achomharc.

Faoina sainchúram reatha, príomhfheidhm don Chomhairle is ea acmhainní múinteoireachta agus cúntóra riachtanas speisialta a cheadú do scoileanna le tacaíocht a thabhairt do leanaí aonair a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Maidir le hacmhainní den chineál sin a cheadú, ceanglaítear ar an gComhairle beartas Roinne a chur i bhfeidhm agus riachtanais speisialta oideachas na leanaí mar a aithníodh sna tuarascálacha measúnaithe á dtabhairt san áireamh.

D'fhoilsigh an Chomhairle a chéad Ráiteas Straitéise in 2008 don tréimhse 2008-2011. Leagann an Ráiteas sin amach 5 chuspóir straitéiseacha ardleibhéil don Chomhairle le linn na tréimhse sin. Tugann an tuarascáil seo cur síos ar an dul chun cinn a rinneadh faoi gach ceann de na cuspóirí sin in 2008.

Príomh-Ghnóthachtálacha in 2008

- Leanadh ar aghaidh le dul chun cinn a dhéanamh ar an bpróiseas dáileacháin acmhainní a mionchóiríodh a thuilleadh chun éascaíocht a dhéanamh do láimhseáil iarratas ó scoileanna ar mhodh éifeachtúil agus tráthúil. Rinneadh dul chun cinn ar bhunú sásra athbhreithnithe le haghaidh cinntí a bhaineann le dáileadh acmhainní ar scoileanna.
- Rinneadh a thuilleadh oibre ar fhorbairt an Chórais Riaracháin um Oideachas Speisialta a dhéanann éascaíocht, i measc nithe eile, do sholáthar sonraí cainníochtúla ar ár mbunachar cliant agus na seirbhísí a sholáthraímid
- Rinneadh éascaíocht do bhreis forbartha ar an struchtúr Bainistíochta Réigiúnaí trí sé phost bhreise SENO a cheadú, a chuir ar chumas na SENOanna sinsearacha leath a gcuid ama a chaitheamh ar dhualgais bhainistíochta.
- Tugadh an Ráiteas Straitéise chun críche agus foilsíodh é.
- Comhaontaíodh ar Shocruithe Rialachais Taighde agus Dearbhaithe Cháilíochta ag tús 2008, rud a bhunaigh modhanna agus treoirlínte dea-chleachtais chun gach gné den fheidhm thaighde a rialáil.
- Forbraíodh agus comhaontaíodh Creatlach straitéiseach Taighde don tréimhse 2009-2010, atá mar theorir don chlár oibre taighde, in 2008.
- Rinneadh éascaíocht do dhíospóireacht a thosú maidir le cineál agus sainmhíniú an oideachais uileghabhálaigh, le cúnamh ón bhFóram Comhairleach.

Tosaíocht Straitéiseach 1: Éascaíocht a dhéanamh do leanaí a bhfuil SEN acu chun oideachas cuí a fháil i dtimpeallacht uileghabhálach

Scaipeadh Faisnéise

Ó bunaíodh an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta, cinneadh próifíl agus infheictheacht na Comhairle, ag an leibhéal áitiúil, den chuid is mó le gníomhaíocht os cionn 80 Eagraí Riachtanas Speisialta Oideachais (SENOanna) agus an idirghníomhaíocht mar thoradh air sin le scoileanna, tuismitheoirí, oideachas agus seirbhísí Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.

Aithníonn Eagraithe Riachtanas Speisialta Oideachais (SENOanna) gurb iad na tuismitheoirí/caomhnóirí na príomhpháirtithe leasmhara ó thaobh an linbh de agus tá siad tiomanta do ghaolmhaireacht mhaith a chothú le tuismitheoirí agus le grúpaí tuismitheoirí. Nuair a ceapadh SENOanna sa ról sin ar dtús, ní raibh sé indéanta dóibh bualadh le gach tuismitheoir. Le bliain anuas, áfach, cuireadh roinnt tionscnamh ar bun ar bhonn píolótach, ag féachaint d'aithint conas a d'fhéadfadh próiseas faisnéise struchtúrtha a fhorbairt m.sh. cruinnithe le tuismitheoirí atá ag clárú a leanaí i mbunscoileanna nó iar-bhunscoileanna, tuismitheoirí a dteastaíonn uathu go mbunófar rang speisialta dá leanaí agus tuismitheoirí a bhfuil iompar scoile, teicneolaíocht oiriúnaitheach agus teagasc baile á lorg acu. D'úsáidfí na hacmhainní deireanach luaite de ghnáth do leanaí faoi 5 bliana d'aois a bhfuil ASD orthu. Tuairiscíonn na SENOanna go ginearálta gur cleachtadh fiúntach é idirghníomhaíocht le tuismitheoirí agus go gcuireann sé deis ar fáil do na tuismitheoirí faisnéis a lorg maidir le teidlíochtaí leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Cabhraíonn cumarsáid le miotais agus mífhaisnéis a bhréagnú agus soláthraíonn sí pointe teagmhála le haghaidh a thuilleadh fiosrúcháin.

Oideachas Uileghabhálach:

Rinne an Chomhairle éascaíocht d'fhorbairt tuairime comhaontaithe ar cad is oideachas uileghabhálach ann tríd an bhFóram Comhairleach a dhéanann ionadaíocht ar raon leathan na bpáirtithe leasmhara oideachais speisialta. Chuir an Fóram tuarascáil comhthola cuimsitheach le chéile don Chomhairle trí shraith chruinnithe agus le cúnaimh ó athbhreithniú coimisiúnaithe litríochta idirnáisiúnta. Mhol an

Chomhairle, agus an doiciméad thuas á cur i láthair, gur chóir go mbeadh forbairt chreatlaí uileghabhálaí agus uirlise féinmheasúnaithe mar an chéad chéim eile, ar féidir le scoileanna iad a úsáid ar bhonn deonach chun a leibhéal uileghabhála a mheasúnú.

Athbhreithniú ar Scoileanna agus Ranganna Speisialta

In 2007 d'iarr an tAire Oideachais agus Eolaíochta ar an gComhairle chun coimisiúnú a dhéanamh d'athbhreithniú ar scoileanna agus ranganna speisialta. Fógraíodh an togra don taighde i mí Lúnasa 2007 agus bronnadh an conradh i mí na Nollag 2007. Leanadh ar aghaidh leis an Athbhreithniú ar Scoileanna agus Ranganna Speisialta i rith 2008. Reáchtáladh cruinnithe rialta an Choiste Stiúrtha ar sholáthair an Fhoireann Taighde tuarascálacha um dhul chun cinn iontu agus thug an coiste aiseolas dóibh.

Clár Oiliúna Gairmiúla d'Eagraithe Riachtanas Speisialta

Oideachais

Bunaíodh grúpa oibre chun riachtanais oiliúna an chohóirt SENO a imscrúdú agus a aithint. I gcomhairle leis an lucht bainistíochta agus SENOanna Sinsearacha, cuireadh tús le hobair ar tháirgeadh srac-chláir oiliúna, arbh í an aidhm a bhí leis chun an t-eolas, scileanna agus inniúlachtaí a chur ar fáil do na SENOanna, atá ag teastáil chun a bpost a dhéanamh mar a shainmhínítear faoin Acht ODRSO. Bhí sé beartaithe chomh maith, i gcás inar cuí, go gcuirfí foireann Cheannoifig NCSE san áireamh ar an gclár agus na modúil a athchóiríodh chun an chlár a chur in oiriúint dá riachtanais foghlama, de réir mar is gá.

Beidh an cúrsa mar chuid de chlár forbartha gairmiúla leanúnaí a mbeidh a thuilleadh forbartha le déanamh air amach anseo.

Nuachtlitir NCSE

Tugadh faoi phleanáil mhionsonraithe, i gcomhar leis an bhFoireann Bainistíochta Shinsearach, maidir le foilsiú nuachtlitreach de chuid na NCSE. Cuireadh togra ar aghaidh le breathnú ag an gComhairle agus feabhsaíodh é ina dhiaidh sin. Is é príomhchuspóir na nuachtlitreach chun modh cumarsáide dhá bhealach a sholáthar

idir an Chomhairle agus a príomhpháirtithe leasmhara. Soláthróidh an Chomhairle faisnéis tríd an meán sin maidir lena hobair agus tosaíochtaí leanúnacha agus lorgóidh sí tuairimí ó pháirtithe leasmhara faoina tionscnaimh. Tá sé beartaithe go bhfoilseofar an nuachtlitir dhá uair sa bhliain agus go scaipfear í ar na páirtithe leasmhara móra go léir.

Tosaíocht Straitéiseach 2: Aithint agus deimhniú clár oideachais do leanaí a bhfuil SEN acu a chur chun cinn agus monatóireacht a dhéanamh ar thorthaí

An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (NCCA)

Is é an tAire Oideachais agus Eolaíochta a chinneann an curaclam do bhunscoileanna agus iar-bhunscoileanna na hÉireann, a chuireann an Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (NCCA) comhairle air maidir leis an gcuraclam d'oideachas don luath-óige, bunscoileanna agus iar-bhunscoileanna agus na nósanna imeachta measúnaithe atá le húsáid i scoileanna (An tAcht Oideachais, Alt 41, 1998). Tá freagracht bhreise ar an NCCA (An tAcht Oideachais, Alt 41(2)(f)) chun comhairle a chur ar an Aire faoi riachtanais, i leith curaclaim agus siollabas, daltaí atá faoi mhíchumas nó riachtanais eile speisialta oideachais.

Sula gcuireann an NCCA comhairle ar an Aire ina leith sin, tá oibleagáid uirthi dul i gcomhairle leis an gComhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta (Acht ODRSO, Alt 27). Cuireadh pléití ar bun idir an dá Chomhairle maidir le conas arbh fhéidir próiseas foirmiúil agus éifeachtach comhairliúcháin a shocrú a chomhlíonfadh oibleagáidí faoin Acht. Ina dhiaidh na bpléití sin, ghlac an Chomhairle le cuireadh chun ball foirne a ainmniú le fónamh ar Choiste Stiúrtha um Oideachas Speisialta de chuid na NCCA.

Curaclam, Measúnú agus Deimhniú

Rinne an Chomhairle breathnú ar pháipéar saincheisteanna ar na roghanna curaclaim, measúnaithe agus deimhnithe atá ar fáil faoi láthair do dhaltaí i scoileanna na hÉireann a bhfuil SEN acu. Ba é an cuspóir a bhí leis an bpáipéar a cuireadh faoi bhráid na Comhairle i mí na Samhna 2008:

1. cur síos a dhéanamh ar an gcuraclam atá in úsáid i scoileanna na hÉireann
2. mionsonraí a thabhairt ar thacaíochtaí breise do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu
3. aon ‘bhearnaí’ a aithint i soláthar an churaclaim a bhfuil gá le haghaidh a thabhairt orthu
4. saincheisteanna a thabhairt chun cinn atá le breathnú ag an gComhairle

Mhol an Chomhairle go gcuirfí an páipéar saincheisteanna ar aghaidh chuig an gCoiste Straitéise agus Beartais le breathnú níos mionsonraithe agus chun bonn eolais a chur ar fáil d’fhorbairt bheartais amach anseo sa réimse seo.

Bunú Struchtúr Comhoibríoch le Príomheagraíochtaí

Rinneadh obair leanúnach i rith 2008, chun dul chun cinn a dhéanamh ar ghaolmhaireachtaí oibre éifeachtacha le príomheagraíochtaí, idir náisiúnta agus idirnáisiúnta. I gcomhthéacs Chuspóir Straitéiseach 2, áirítear ar eagraíochtaí den chineál sin na rannóga ábhartha laistigh de DES, NCCA, NQAI, FETAC agus HETAC.

Tosaíocht Straitéiseach 3: Comhordú a dhéanamh ar sholáthar na dtacaíochtaí chun éascaíocht a dhéanamh do sheachadadh oideachais uileghabhálaigh agus éifeachtaigh do leanaí a bhfuil SEN acu

An Próiseas Dáileacháin Acmhainní 2008

Eisíodh treoirlínte an 14 Feabhra 2008 maidir leis an bpróiseas iarratas chuig na bunscoileanna, iar-bhunscoileanna agus scoileanna speisialta go léir. Rinne na treoirlínte soláthar do phróiseas a bhí cosúil leis an gceann a úsáideadh an bhliain roimhe. Baineann na príomhathruithe leis an Uimhir PSP a chur san áireamh go héigeantach chun an t-iarratas a phróiseáil chomh maith leis an gceanglas ar scoileanna chun a chur in iúl conas a úsáidtear na hacmhainní reatha SNA.

De réir mar a tharla sna blianta roimhe seo, iarradh ar scoileanna iarratais a dhéanamh ar acmhainní tamall maith roimh dheireadh na bliana scoile ionas go d'fhéadfadh SENO an scoil a chur ar an eolas maidir le toradh an phróisis iarratais faoi dheireadh na bliana scoile reatha. Rinneadh iarratais, a raibh na tuarascálacha gairmiúla riachtanacha in éineacht leo, a phróiseáil de ghnáth laistigh de thréimhse 4 – 6 seachtaine.

Ceanglaíonn an próiseas iarratas ar an SENO chun acmhainní a ghlacadh san áireamh, ar saoradh iad mar thoradh ar leanaí a bhfuil SEN acu ag fágáil na scoile, nuair a bhíonn leibhéal foriomlán na n-acmhainní a theastaíonn sa scoil don mhí Mheán Fómhair ina dhiaidh sin á chinneadh.

Leagtar amach anailís iomlán ar na hiarratais a fuarthas don Bhunscoil (lena n-áirítear Scoileanna Speisialta) agus Iar-bhunscoileanna in **Aguisín II**

Bunú Ranganna Speisialta

Tá dul chun cinn suntasach déanta le roinnt blianta anuas maidir le cinnte a dhéanamh go mbíonn dóthain áiteanna ar fáil do leanaí le huathachas, a bhfuil timpeallacht ranga speisialta ag teastáil uathu. Osclaíodh 164 rang speisialta ar an iomlán ag an leibhéal bunscoile agus osclaíodh 27 rang speisialta ag an leibhéal iar-bhunscoile in 2008.

Aithníonn an SENO, tríd an tuarascáil ghairmiúil ábhartha, an gá atá le leanbh a bhfuil SEN acu a shocrú i dtimpeallacht ranga speisialta. I gcás nach bhfuil dóthain soláthair ann, téann an SENO chuig an scoil nó scoileanna áitiúla chun an fhéidearthacht maidir le bunú ranga speisialta a phlé leo. Tar éis don SENO an rang speisialta agus tacaíochtaí múinteoireachta agus SNA a cheadú, tacaíonn an Roinn Oideachais agus Eolaíochta le soláthar cóiríochta breise, más gá, ceadaíonn sí earcú an mhúinteora agus eagraíonn sí oiliúint don mhúinteoir i gcomhar leis an tSeirbhís Tacaíochta um Oideachas Speisialta (SESS).

Ról na NCSE agus FSS faoi seach maidir le Dáileadh Acmhainní

In 2008, reáchtáladh pléítí idir FSS agus an NCSE maidir leis an bpróiseas measúnaithe agus an dáileadh acmhainní ina dhiaidh sin ar scoileanna a bhaineann le leanaí a bhfuil SEN acu. Comhaontaíodh gurbh é ról phearsanra Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte riachtanais an linbh a mheas agus a aithint agus gurbh é ról na NCSE cinneadh a dhéanamh maidir le raon na n-acmhainní le dáileadh ar an scoil mar thacaíocht do na riachtanais sin de réir bheartas na Roinne Oideachais agus Eolaíochta. I mí na Bealtaine, eisíodh litir a shoiléirigh ról an dá eagraíocht, chuig pearsanra ábhartha FSS agus na NCSE. Eisíodh litir chomhchosúil (NCSE 03/2008) chuig gach Príomhoide scoile a shoiléirigh ról an dá eagraíocht faoi seach.

Tacú le Cur i bhFeidhm an Achta um Míchumas

Is é cuspóir Chuid 2 den Acht um Míchumas 2005 chun measúnú a chur ar fáil ar riachtanais sláinte agus oideachais daoine atá faoi mhíchumas.

Ceanglaíonn an tAcht ar FSS chun Oifig Measúnaithe (AOanna) a údarú le measúnú ar riachtanas a shocrú, agus maoirseacht agus comhordú a dhéanamh air agus tuarascáil a chur le chéile bunaithe ar thoradh an mheasúnaithe. Tá na hOifig sin neamhspleách ó thaobh a bhfeidhme reachtúla de.

I gcás ina meastar mar thoradh ar an measúnú, go bhfuil soláthar oideachais ag teastáil ó leanbh, forálann alt 8 den Acht um Míchumas go dtarchuirfear an t-ábhar chuig príomhoide scoile nó chuig an gComhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta le measúnú a dhéanamh faoin Acht um Oideachas do Dhaoine a Bhfuil Riachtanais

Speisialta Oideachais. Soláthraíonn an NCSE, i gcomhar leis an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta (NEPS), na hionchuir ón taobh oideachais de, ar bhonn riaracháin toisc nár tionscnaíodh na hailt ábhartha den Acht ODRSO a bhaineann leis an bpróiseas measúnaithe (ailt 3 agus 4 den Acht) go fóill.

I mí an Mheithimh 2008, cuireadh tús le Cuid 2 den Acht um Míchumas do na leanaí go léir faoi cúig bliana d'aois. Faoi na socrúcháin atá ar bun faoi láthair, cuireann na hoifigigh measúnaithe go léir a n-iarratais ar chúnamh ón earnáil oideachais ar aghaidh chuig an NCSE. Ón dáta sin i leith, tarchuireadh **636** iarratas faoi alt 8 den Acht chuig an NCSE chun a chinneadh an raibh gá le seirbhís oideachais a sholáthar don iarrthóir. Déantar iad sin a phróiseáil ansin go lárnach ag an NCSE/NEPS agus cuirtear ar ais iad chuig an oifigeach measúnaithe ábhartha agus cuirtear cóip de na páipéir ar aghaidh chuig an SENO ábhartha. A luaithe a fhorbrófar na prótacail agus a chomhaontófar orthu, tabharfar an próiseas seo mar fhreagracht do na SENOanna ag an leibhéal áitiúil trína SENOanna Sinsearach agus déanfaidh sé sin éascaíocht do chur i bhfeidhm na creatlaí sin. Soláthróidh sé sin fócas do theagmhálaithe áitiúla chun teacht chun cinn agus aistreofar faisnéis ar bhealach níos fearr mar thoradh air.

Forbairt an Struchtúir um Bainistíocht Réigiúnach

In 2008 lean an Struchtúr um Bainistíocht Réigiúnach ar aghaidh ag forbairt agus na hEagraithe Sinsearach Riachtanais Speisialta Oideachais (SSENOanna) ag glacadh lánfhreagracht as saineolas teicniúil a sholáthar dá bhfoireann limistéir trí oiliúnt agus meantóireacht, monatóireacht a dhéanamh ar phróisis oibre, feidhmíocht oibriúcháin a thomhas (trí PMDS), scaipeadh faisnéise, costais oibriúcháin a bhiniú agus beartais agus nósanna imeachta Acmhainní Daonna a chur i bhfeidhm.

Ag obair i gcomhar le gníomhaireachtaí eile

An tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS)

Chomheagraigh an NEPS/NCSE comhdháil oiliúna i mí an Mheithimh 2008. Rinne coiste a chuimsigh baill foirne ón NCSE agus NEPS maoirseacht ar na socraíochtaí don chomhoiliúint a reáchtáladh ar feadh lá amháin, sa Ghrianán, Tearmann Féichín, Co. Lú.

Ba é comhthéacs na hoiliúna na saincheisteanna a bhain le cur i bhfeidhm an Achta ODRSO agus na hAchtanna um Míchumas. Rinne oifigigh shinsearacha ón Roinn Oideachais agus Eolaíochta, FSS, NEPS agus ón NCSE cur i láthair ann. Tá sé beartaithe go déanfar a thuilleadh pléití maidir le conas ar féidir leis an dá eagraíocht comhoibriú níos mó a dhéanamh ag an leibhéal áitiúil i gcomhthéacs na gceanglas, mar a leagtar amach sa reachtaíocht.

An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (DES)

In 2008 lean an NCSE ar aghaidh ag dul i mbun idirchaidrimh agus idirghníomhaíochta leis an Roinn Oideachais agus Eolaíochta trí chruinnithe rialta le hoifigigh ón DES chun saincheisteanna oibriúcháin a phlé.

Lean an NCSE ar aghaidh ag glacadh páirte sa **Scéim um Athbhreithniú Luach ar Airgead agus Beartais an Chuntóra Riachtanas Speisialta** in 2008. Déantar ionadaíocht ar an gComhairle ar Choiste Stiúrtha leis an gCeann Oibríochtaí agus an Ceann Taighde agus Forbartha. Chuaigh an Ceann Taighde agus SENO Sinsearach i mbun idirghníomhaíochta le hionadaithe ar an NEPS agus an Chigireacht maidir le teimpléid a chruthú agus nósanna imeachta um bailiú sonraí a fhorbairt ar ról na SNAnna i scoileanna, mar chuid den phróiseas sin.

Ról na Comhairle maidir le hAchomharc a Phróiseáil faoi Alt 29 den Acht Oideachais

Forálann Alt 29 den Acht Oideachais gur féidir le tuismitheoirí cinntí a dhéanann scoil a achomharc, is iad na cinntí sin:

- Eisiamh buan ón scoil
- Fionraí ón scoil
- Diúltiú chun leanbh a chlárú

Déantar an t-achomharc chuig an gCoiste Achomharc ar bhunaigh Ard-Rúnaí na Roinne Oideachais agus Eolaíochta é.

Sholáthair an fhaisnéis don Choiste Achomharc in 2008, maidir le thart ar 385 cás lenar bhain leanaí a ndearnadh an diagnóis go raibh riachtanais speisialta oideachais

acu, inar spreagadh próiseas alt 29. Is iad seo a leanas na treochtaí a aithníodh maidir leis na hachomhairc sin:

- Thagair 44% de chásanna do leanaí d'aois bhunscoile agus bhain 56% acu le leanaí d'aois scoile dara leibhéal
- Bhain 22% de chásanna le leanaí a eisiaadh go buan ón scoil
- Bhain 72% de chásanna le leanaí i gcás inar diúltaíodh an leanbh a chlárú
- Bhain 6% de chásanna le leanaí a cuireadh ar fionraí ón scoil

I 37% de na cásanna thuas, níor seasadh leis an achomharc agus i 24% de na cásanna, seasadh leis an achomharc. I gcásanna eile, bhí baint ag éascaitheoir nó réiteach áitiúil leo nó aistarraingíodh an t-achomharc.

An tOmbudsman do Leanaí

In 2008 thug an NCSE freagairt ar 13 imscrúdú ar tionsnaíodh an tOmbudsman do Leanaí faoin Acht um Ombudsman do Leanaí, 2002 maidir le ról na Comhairle i leith dáileadh acmhinní ar leanaí áirithe a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. I gceithre cinn de na cásanna sin, chinn an tOmbudsman do Leanaí nach raibh aon fhianaise ar mhíriarachán ann agus nach raibh gá le haon imscrúduithe eile. Tá imscrúduithe ar siúl fós sna 9 gcás a atá fágtha. Bhain na gearáin a rinneadh chuig an Ombudsman go ginearálta le cinní maidir le leibhéal rochtana an linbh a bhí i gceist ar acmhainní SNA nó ar iompar scoile.

Tosaíocht Straitéiseach 4: Cur leis an soláthar oideachais do leanaí a bhfuil SEN acu trí chomhairle taighde agus beartais ar ardchaighdeán a thabhairt maidir le saincheisteanna SEN

Rialachas Taighde

Comhaontaíodh sraith Rialachais Taighde agus Socraíochtaí um Dhearbhú Cáilíochta ag tús 2008, a bhunaigh modhanna agus teoracha dea-chleachtas chun gach gné den fheidhm taighde a chlúdach, cosúil le tairiscintí a fháil, meastóireacht agus bronnadh conarthaí, socraíochtaí conartha le comhlachtaí coimisiúnaithe, nósanna imeachta athbhreithnithe agus meastóireachta le haghaidh dréacht-tuarascálacha agus tuarascálacha deiridh a shíniú agus a fhoilsiú.

Clár 2008/2009

Cuireadh tús leis na tionscadail taighde seo a leanas in 2008 mar chuid de chlár taighde 08/09:

- Athbhreithniú ar scoileanna agus ranganna speisialta.
- Ceithre athbhreithniú litríochta idirnáisiúnta ar fhianaise an tsoláthar dea-chleachtas agus torthaí fianaise-bhunaithe in oideachas daltaí agus mac léinn:
 - atá Bodhar/nó a bhfuil Lagú éisteachta orthu
 - atá Dall/Lagamhairc
 - a bhfuil Uathachas orthu
 - atá suaite ina mothúcháin/ atá deacair ó thaobh iompraíochta de
- Athbhreithniú litríochta idirnáisiúnta ar na nósanna imeachta/uirlísí diagnóiseacha a úsáidtear chun míchumas a dhiagnóisiú agus na nósanna imeachta/uirlísí measúnaithe a úsáidtear chun na riachtanais speisialta oideachais a eascraíonn as míchumas diagnóisithe a aithint.
- Measúnú ar thaithí na ndaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu ar aistriú a dhéanamh ó bhunscoil go dtí iar-bhunscoil.
- Staidéar chun iniúchadh a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an churaclaim i ranganna bunscoile príomhshrutha, lena n-áirítear daltaí sna naíonáin shóisearacha agus shinsearacha, rang a haon agus rang a dó, a bhfuil riachtanais éagsúla speisialta oideachais acu; agus rochtain ar an gcuraclam i measc na ndaltaí sin.

- Suirbhé náisiúnta tuismitheoirí i leith tuairimí agus taithí ar sheirbhísí oideachais speisialta áitiúla agus náisiúnta (c 1,000).

An Tionscnamh Taighde um Oideachas Speisialta (SERI)

I rith 2008, rinne taighdeoirí dul chun cinn ar na ceithre thionscadal déag faoin Tionscnamh Taighde um Oideachas Speisialta (SERI), ar ceapadh iad chun obair ar na tionscadail sin, agus tugadh roinnt tionscadal chun críche.

An Chreatlach Taighde

Forbraíodh Creatlach Taighde straitéiseach don tréimhse 2009-2010 a threoraíonn an clár oibre taighde agus comhaontaíodh air in 2008. D’eascair sé ón Ráiteas Straitéise NCSE 2008- 2011, ó thosaíochtaí a leagadh amach i bPlean Forfheidhmiúcháin na NCSE (2006) agus ó phróiseas comhairliúcháin phoiblí. Scríobhadh chuig raon leathan os cionn céad páirtí leasmhar agus tugadh cuireadh dóibh chun moltaí a dhéanamh do théamaí taighde tosaíochta. Chomh maith leis sin, cuireadh fógraí poiblí in an-chuid nuachtáin náisiúnta agus ar láithreán gréasáin na NCSE. Fuarthas 42 aighneacht scríofa ar an iomlán, ar thacaigh litreacha ó 19 duine aonair le ceann amháin acu.

Tháinig ceithre théama taighde tosaíochta chun cinn agus roinnt fothéamaí i ngach ceann acu:

1. Taithí leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu (agus a leanaí)
 - a. Rochtain ar oideachas uileghabhálach agus an curaclam agus taithí orthu sin.
 - b. Torthaí do leanaí a bhfuil SEN acu.
2. Dea-chleachtas/beartais maidir le soláthar do leanaí a bhfuil SEN acu
 - a. Pleanáil oideachais chun freastal ar riachtanais speisialta oideachais aonair
 - b. Measúnú ar SEN.
 - c. Oideolaíocht éifeachtach agus saincheistanna curaclaim.
 - d. Acmhainn scoile agus cineál na mbeart agus acmhainní tacaíochta.
3. Saincheistanna foirne agus tacaíochta

- a. Riachtanais oiliúna agus forbartha mhúinteoirí, bhall foirne tacaíochta agus daoine gairmiúla eile
 - b. Comhoibriú agus oibriú comhpháirtíochta laistigh d'oideachas agus seirbhísí eile agus eatarthu.
4. Bailiúchán sonraí feabhsaithe
- a. leitheadúlacht SEN/míchumais
 - b. leibhéal tarlaithe riochtaí áirithe.

An Grúpa Comhairleach Idirghníomhaíochta um Shuaitheadh Mothúcháinach agus Neamhoird Iompraíochta

Bunaíodh grúpa comhairleach idirghníomhaíochta chun iniúchadh tosaigh a dhéanamh ar riachtanais leanaí atá géarshuaithe ina mothúcháin agus/nó a bhfuil géardheacrachtaí iompraíochta acu (ED/BD) a d'fhéadfadh iad a eisiáimh ó scoileanna speisialta do ED/BD géar mar gheall ar fhoréigean leanúnach atá mar bhagairt do mhúinteoirí, daltaí eile agus/nó iad féin. D'ardaigh comhaltaí den Chomhairle ceist na faidhbe seo. Táthar ag súil go bhfeabhsóidh obair an ghrúpa chomhairligh seo agus athbhreithniú litríochta idirnáisiúnta EBD an tuiscint atá againn ar na saincheisteanna agus go gcuirfidh sé le freagairt chúí ar a gcuid riachtanais. Tá obair an ghrúpa seo ar bun i gcónaí.

Páirt a ghlacadh i bhfórait idirnáisiúnta chun aithint an chleachtais is fearr a éascú

Rinneadh ionadaíocht ar an gComhairle ag dhá chruinniú i mí Mhárta agus mí Dheireadh Fómhair 2008 le Grúpa OECD Saineolaithe Náisiúnta in Oideachas Riachtanas Speisialta agus ag dhá chruinniú i mí Aibreáin agus mí na Samhna le Gníomhaireacht na hEorpa um Fhorbairt in Oideachas Riachtanas Speisialta. Déanann an dá fhóram sin éascaíocht do rannpháirtíocht agus obair na hÉireann ar thionscadail idirnáisiúnta cuí. Soláthraíonn siad bealach chomh maith le foghlaim ó chleachtas idirnáisiúnta. Cuimsíonn tionscadail taighde 2008 tagairt do chleachtas idirnáisiúnta agus comparáid leo i gcás inar cuí.

I mí Dheireadh Fómhair, 2009, rinneadh ionadaíocht ar an gComhairle ag cruinniú na Gníomhaireachta Eorpaí um Fhorbairt in Oideachas Riachtanas Speisialta a reáchtáladh chun prótacail a thabhairt chun críche ar Mheasúnú i dTimpeallacht Uileghabhálach. Scaipfear na hábhair a bheidh ina dtorthaí ar an tionscadail seo ar scoileanna i rith 2009.

Tosaíocht Straitéiseach 5: A chinntiú go ndéantar an NCSE a fhorbairt agus a chothabháil mar eagraíocht éifeachtach agus go n-oibríonn sé ar mhodh a lán-chomhlíonann a ceanglais reachtúla, rialála agus rialachais chorparáidigh

A thuilleadh forbartha ar an Eagraíocht

Is comhlacht reachtúil neamhspleách sách nua, beag agus neamhspleách í an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta laistigh den Státseirbhís. Is í an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta an t-údarás Rialachais atá aici.

Éilítear ar an NCSE bonneagar cuí agus éifeachtach eagrúcháin agus rialachais a fhorbairt, ó staid nua-thionscanta, agus a chothabháil de réir riachtanais straitéiseacha na NCSE. I rith 2008, lean an Chomhairle ar aghaidh ag cothabháil agus ag forbairt an bhonneagair sin, lena n-áirítear, foirniú, cóiríocht, seirbhísí lárnacha, teicneolaíocht faisnéise agus airgeadas. Maidir lenár n-eagraíocht a fhorbairt, lean an NCSE ar aghaidh ag oibriú laistigh den líon foirnithe ceadaithe agus na paraiméadair bhuiséadaithe agus bheartais ina n-oibríonn an Chomhairle.

Baineann breathnuithe suntasacha le soiléiriú mionsonraithe ar impleachtaí na gceanglas reachtúil i leith chur i bhfeidhm an Achta um Oideachas do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu, 2004 do shonraíocht, pleanáil agus cur i bhfeidhm fhorbairt eagrúcháin an NCSE. Bhí plean mionsonraithe curtha ar aghaidh ag an NCSE chuig an Aire i mí Dheireadh Fómhair 2006 maidir leis na gníomhartha agus acmhainní a raibh gá leo. I gcomhthéacs cháinainnéis éigeandála 2008, chinn an Rialtas chun cur i bhfeidhm an Achta ODRSO 2004 a chur siar. Comhaontaíodh go leanfadh an NCSE ar aghaidh ag déanamh ullmhúchán do chur i bhfeidhm an Achta as a dheireadh.

Ráiteas Straitéise 2008-2011

D'fhoilsigh an Chomhairle a Ráiteas Straitéise don tréimhse 2008-2011. Aithníonn sé seo cuspóirí croílárnacha, príomhréimsí toraidh agus bearta toraidh don trí bliana

amach romhainn. Soláthraíonn sé bunús chomh maith um fhorbairt agus bainistíocht chláir oibre bhliantúla, pleananna gnó agus próifílí róil aonair de réir an chleachtais is fearr rialachais.

Acmhainní Daonna

Is éard atá i bhfoireann na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta, státseirbhísigh a earcaítear agus a fhostaítear de réir na bhforálacha a mbaineann feidhm leo maidir leis an Státseirbhís go ginearálta. Áirítear meascán cuí grád seirbhíse ginearálta agus speisialtóra ar fhoireann na NCSE. Tá cláir chuí forbartha agus oiliúna foirne i bhfeidhm chun na sraitheanna scileanna agus inniúlachtaí a aithint agus a fhorbairt chun raon leathan feidhmeanna a éilíonn an NSCE a sheachadadh.

Leagtar amach mionsonraí fhoireann ceadaithe na NCSE i rith 2008 in **Aguisín III**. Rinne grúpa oibre, a chuimsigh an NCSE, an Roinn Oideachais agus Eolaíochta agus an Roinn Airgeadais, athbhreithniú ar struchtúr eagrúcháin agus foirnithe na NCSE in 2008. Mar bheart eatramhach ceadaíodh 6 phost bhreise d'Eagraithe Riachtanais Speisialta Oideachais agus post riaracháin amháin i rith 2008.

Líonadh post an Chinn Taighde agus Forbartha a bhí folamh agus post nua an Oifigigh Taighde tar éis comórtais oscailte speisialtóra chun feidhm na Comhairle Taighde a fhorbairt agus a thacú.

Cuireadh próiseas earcaíochta oscailte ar bun freisin don phost nua mar Chomhairleoir Oideachais Speisialta a líonadh chomh maith. Tacóidh an post seo leis an gComhairle maidir lena ról comhairleach beartais a fhorbairt agus a ghníomhú.

Tugadh isteach struchtúr bainistíochta seirbhíse áitiúla in 2007 agus 12 bpost mar Eagraí Sinsearach Riachtanas Speisialta Oideachais agus 10 limistéar seirbhíse áitiúla á mbunú. Leanadh ar aghaidh le lánchur i bhfeidhm an struchtúir sin in 2008, lenar bhain oiliúint a sholáthar, PMDS (Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta) a chur i bhfeidhm go hiomlán agus Eagraí breise Riachtanas Speisialta Oideachais a

cheapadh chun éascaíocht a dhéanamh do laghdú ar dhualgais oibriúcháin na mbainisteoirí áitiúla.

Córais TF

Lean an NCSE ar aghaidh lena córais agus líonra TF a fhorbairt, a athbhreithniú agus a chothabháil, a síneann siad ar fud an Stáit in os cionn 40 oifig. Tá córas nascachta soghluaiste i bhfeidhm do bhail foinne áitiúla. Tugadh uasghráduithe línte socraithe agus soghluaiste chun críche go rathúil in 2008. Tacaíonn córas TF na NCSE leis an NSCE chun oibriú éifeachtúil agus éifeachtach agus forbairt leanúnach seirbhíse ar fud na tíre a chur i gcrích.

Is córas saindeartha agus saintógtha é an Córas Riaracháin um Oideachas Speisialta (SEAS) chun córas éifeachtúil agus éifeachtach riaracháin oideachais speisialta a sholáthar le húsáid ag baill foinne agus lucht bainistíochta na NCSE. Cuireann sé ar chumas SENOanna agus baill foinne eile de chuid na NCSE chun bainistíocht agus cothabháil éifeachtúil a dhéanamh ar fhaisnéis scoile, dalta agus SENO agus chun iarratais ar uaireanta múinteoireachta, poist SNA, teicneolaíocht chuiditheach agus iompar a chothabháil. Táirgtear staidrimh ón gCóras a chabhraíonn le feidhm taighde na Comhairle. Dearadh an córas ar bonn céimneach agus an chéim tosaigh á seachadadh i mí Lúnasa 2006.

Ar an dul chun cinn a rinneadh ar SEAS i rith 2008, áiríodh forbairt bhreise ar an gcóras a rinne éascaíocht do shonraí scoile speisialta agus ranga speisialta a thairfead go hiomlán ar an SEAS, dearadh leaganacha leictreonacha foirmeacha cinnidh SENO a dhéanann na foirmeacha páipéir reatha a mhacashamhlú, rinneadh teimpléid chomhfhreagrais a chorprú mar chuid den chóras freisin agus cruthaíodh iarratais nua do 08/09, a chuimsigh daltaí atá ag leanúint ar aghaidh ar cuireadh ar aghaidh iad agus fágóirí a marcáladh ar an gcóras.

Líonra Oifige Áitiúla

Lean an NCSE ar aghaidh ag déanamh a líonra os cionn 40 oifig áitiúil a chothabháil agus a fhorbairt a thuilleadh in 2008 de réir gnásanna cuí agus riachtanais eagrúcháin. Deartar an líonra agus bainistítear é chun éascaíocht a dhéanamh do sholáthar seirbhísí ag an leibhéal áitiúil ar fud an Stáit. Osclaíodh roinnt oifigí nua in 2008, lena n-áirítear 3 oifig i mBaile Átha Cliath (An Charraig Dhubh, Domhnach Bat agus Camaigh) agus i gCaisleán an Bharraigh, Contae Mhaigh Eo. Soláthraíonn baill foirne áitiúla seirbhísí de ghnáth lasmuigh dá n-oifigí trí theagmháil dhíreach sna scoileanna agus suíomhanna eile oiriúnacha agus féadtar teagmháil a dhéanamh leo go héasca tríd an bpost, ríomhphost agus teileafón. Tugtar mionsonraí ar oifigí na NCSE in **Aguisín I**.

Airgeadas

Tá céimeanna glactha ag an gComhairle chun timpeallacht chuí rialaithe a chinntiú trí:

- cinnte a dhéanamh de go gcomhlíonann an NCSE a hoibleagáidí airgeadais faoin Acht
- sainmhíniú soiléir a thabhairt ar fhreagrachtaí bainistíochta i struchtúir eagrúcháin shainmhínithe le leithscaradh soiléir dualgas
- nósanna imeachta cuí rialaithe a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm
- coistí cuí de chuid na Comhairle a bhunú chun fócas níos mó a dhíriú ar réimsí sonracha agus
- feidhm iniúchta inmheánaigh a bhunú.

Tá an córas bainistíochta airgeadais inmheánaigh bunaithe ar chreatlach, a bhfuil sé mar aidhm aici faisnéis rialta bhainistíochta, nósanna imeachta (lena n-áirítear leithscaradh dualgas, teorainneacha údaraithe agus lámhleabhar nósanna imeachta doiciméadaithe) agus córas tarmligin agus cuntasachta a sholáthar. Áirítear air, go háirithe:

- córas cuimsitheach buiséadaithe le buiséad bliantúil, a ndéanann an Chomhairle é a athbhreithniú agus a chomhaontú sula gcuirtear faoi bhráid na Roinne Oideachais agus Eolaíochta é;
- buiséad oibriúcháin a gcomhaontaíonn an Chomhairle air, bunaithe ar na teorainneacha forordaithe buiséid a leagann an Roinn Oideachais agus Eolaíochta amach;

- athbheithniú mionsonraithe a dhéanann an Feidhmeannas agus an Chomhairle ar thuarascálacha airgeadais míosúla agus don tréimhse cothrom le dáta a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcomparáid leis an mbuiséad;
- athbheithniú rialta a dhéanann an Feidhmeannas agus an Chomhairle ar thuarascálacha airgeadais agus príomhtháscairí oibriúcháin agus
- treoirlínte soláthair agus tairisceana a shainmínítear go soiléir.

Leagtar amach sliocht as na cuntais neamhniúchta shealadacha, arna n-ullmhú ag an gcomhairle in Aguisín IV (Foilseofar na cuntais iniúchta ar Láithreán Gréasáin na NCSE)

Rialachas

Comhairle na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

Is í an Chomhairle an Comhlacht Rialála agus ceapann an tAire Oideachais agus Eolaíochta í faoi Alt 21 den Acht um Oideachas do Dhaoine a Bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu 2004. Ceapadh an chomhairle reatha do théarma trí bliana a thosaigh an 1 Eanáir 2007 agus a rachaidh in éag an 31 Nollaig 2009.

Comhaltacht na Comhairle

Cheap an tAire Oideachais agus Eolaíochta an Cathaoirleach agus 12 comhalta eile den Chomhairle ó dhaoine a raibh suim speisialta acu in oideachas leanaí atá faoi mhíchumas nó a bhfuil eolas acu ina leith sin,

Comhaltacht Chomhairle na NCSE	
An tUasal Sydney Blain (Cathaoirleach)	Príomhoide, Coláiste Oideachais Eaglais na hÉireann, Ráth Maonais, Baile Átha Cliath
An tUasal Christy Lynch	Príomhfheidhmeannach KARE, Ainmnithe ag NDA
An Dr Seamus Hegarty	Cathaoirleach an Chumainn Idirnáisiúnta um Meastóireacht na Gnóthachtála Oideachasúla. Iar-Stiúrthóir ar an <i>National</i>

	<i>Foundation for Educational Research</i> i Sasana agus sa Bhreatain Bheag
Siobhan Barron, Uasal	Stiúrthóir, An tÚdarás Náisiúnta Míchumais, ainmithe ag NDA
An tUasal Rory O Sullivan	Príomhoide, Coláiste Breisoideachais Chill Easra, Baile Átha Cliath
Teresa Griffin, Uasal	Príomhoide, An Rannóg Oideachais Speisialta, An Roinn Oideachais agus Eolaíochta
An tUasal Tom O Sullivan	Ard-Rúnaí Cúnta, Cumann Múinteoirí Éireann. Iar-Phríomhoide Scoil Náisiúnta Buachaillí Sheanáin, Luimneach.
An tOllamh Patricia Noonan Walsh	Ollamh Staidéar Míchumais, UCD. Leas-Uachtarán, <i>International Association for the Scientific Study of Intellectual Disability</i>
Maighread Ní Ghallchobhair OP	Iar-Phríomhoide Scoil Benincasa do leanaí a bhfuil deacrachtaí iompraíochta agus mothúchána acu
Anita Dillon, Uasal	Comhordaitheoir ranga speisialta in <i>Killina Presentation Secondary School</i> , Tulach Mhór, Contae Uíbh Fhailí
An tUasal Dermot Ryan (féach nóta 2 thíos)	Príomhoide, An Roinn Sláinte agus Leanaí. Ainmní an Aire Sláinte agus Leanaí
Caroline O'Brien, Uasal	Príomhoide Cúnta <i>Holy Child Secondary School</i> , Cill Ínion Léinín, Contae Bhaile Átha Cliath. Iarchomhalta de Bhord Stiúrthóirí Chluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann.
An tUasal Gearóid Ó Conluain (féach nóta 1)	Leas-Phríomhchigire, An Roinn Oideachais agus Eolaíochta

Nóta 1: D'éirigh Gearoid O Conluain as an gComhairle i mí Mheán Fómhair, 2008 nuair a ceapadh é i bpost eile.

Nóta 2: D'éirigh Dermot Ryan as an gComhairle i mí na Nollag, 2008 nuair a ceapadh é i bpost eile.

Leas-Chathaoirleach na Comhairle

Thogh an Chomhairle Christy Lynch mar Leas-Chathaoirleach de réir Alt 19 (Sceideal 1) den Acht um Oideachais do Dhaoine a Bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu, 2004.

Cruinnithe Comhairle

Tháinig an Chomhairle le chéile 7 n-uaire i rith 2008.

Coistí Comhairle

Tá ceithre choiste bunaithe ag an gComhairle faoi Alt 33 den Acht ODRSO.

D'oibrigh na coistí sin i rith 2008 agus thuairiscigh siad chuig an gComhairle de réir a dtéarmaí tagartha agus a dtreoirínthe rialachais. Chomhaontaigh comhaltaí den Chomhairle chun feidhmiú ar choiste amháin nó níos mó. I gcás an Choiste Iniúcháireachta, cheap an Chomhairle Cathaoirleach seachtrach a bhfuil taithí ábhartha acu Council.

Taighde agus Cumarsáid

An Dr Seamus Hegarty (Cathaoirleach)

An tUasal Gearoid O Conluain
An tUasal Tom O Sullivan
An tOllamh Patricia Noonan Walsh

Straitéis agus Beartas
An tUasal Christy Lynch (Cathaoirleach)
Caroline O Brien, Uasal
Anita Dillon, Uasal
Mairéad Ní Gallachobhair OP

Airgeadas
Siobhan Barron, Uasal (Cathaoirleach)
An tUasal Rory O Sullivan
Teresa Griffin, Uasal
An tUasal Dermot Ryan

Iníúchadh
An tUasal Donal Lawlor (Cathaoirleach)
An tUasal Christy Lynch
An Dr Seamus Hegarty
Siobhan Barron, Uasal

An Fóram Comhairleach

Déanann Alt 22 den Acht ODRSO, 2004, foráil do bhunú fóraim chomhairligh, ag an gComhairle, a bhféadfaidh an Chomhairle dul i gcomhairle leo maidir le comhlíonadh a feidhmeanna. Féadfaidh an Chomhairle uaslíon 17 duine a cheapadh ar an bhfóram sin agus ní mór di dul i gcomhairle leis an Aire Oideachais agus Eolaíochta agus comhlachtaí eile sula ndéanann sí na ceapacháin.

Bhí na comhaltaí seo a leanas mar chuid den Fhóram Comhairleach don bhliain 2008:

Comhaltaí den Fhóram Comhairleach 2008	
An tUasal Tim Geraghty, Cathaoirleach	Cumann Náisiúnta na bPríomhoidí agus Leas-Phríomhoidí (NAPD)
An tUasal Jim Moore	Cumann na dTuismitheoirí um Ghairmscoileanna agus Choláistí Pobail
Geraldine Graydon, Uasal	Comhairle Náisiúnta na dTuismitheoirí (NPC)
Jennifer Duffy, Uasal	Cumann na Meánmhúinteoirí, Éire (ASTI)
Bernie Ruane, Uasal	Aontas Múinteoirí Éireann (TUI)
Anne Fay, Uasal	Cumann Múinteoirí Éireann (INTO)

Patricia McCrossan, Uasal	Cumann Náisiúnta na mBord Bainistíochta in Oideachas Speisialta (NABMSE)
An tUasal Liam Ryder	Cumann na Scoileanna Pobail is Cuimsitheacha (ACCS)
An tUasal Sean Burke	An Cumann Gairmoideachais in Éirinn (IVEA)
An tUasal Pat Goff	Líonra Príomhoidí Bunscoile na hÉireann (IPPN)
Helen Guinan, Uasal	Cónaidhm Náisiúnta na gComhlachtaí Deonacha
Joanne McCarthy, Uasal	Cónaidhm na hÉireann um Míchumas (DFI)
An tUasal Bill Shorten	Cuimsiú Éireann
Marion Meaney, Uasal	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (HSE)
Frances Berry, Uasal	Ionaid um Maireachtáil Neamhspleách
An tUasal Gerard McGuill	Comhbhord Bainistíochta (JMB)
Mary Horan, Uasal	Ionadaí Airí
Maureen Costello, Uasal	Ionadaí Airí
An tUasal Don Mahon	Ionadaí Cigireachta Airí
An tSr. Bernadette Carron	Cumann Bainistíochta na mBunscoileanna Caitliceacha (CPSMA)

Aguisín I

Oifigí NCSE

(tá na mionsonraí iomlána reatha ar fáil ar www.ncse.ie)

Baile Átha Troim, Co. na Mí (Ceanncheathrú na NCSE)

Ceatharlach, Co. Cheatharlach
An Cabhán, Co. an Chabháin
Inis, Co. an Chláir
Cathair Chorcaí
Mainistir Fhear Maí, Co. Chorcaí
Mala, Co. Chorcaí
Dún Mánmhaí, Co. Chorcaí
Leitir Ceanainn, Co. Dhún na nGall
Na Gleannta, Co. Dhún na nGall
Tamhlacht, Co. Bhaile Átha Cliath
Baile Bhlainséir, Co. Bhaile Átha Cliath
Lár Chathair Bhaile Átha Cliath
Camaigh, Co. Bhaile Átha Cliath
Domhnach Bat, Co. Bhaile Átha Cliath
Dún Laoghaire, Co. Bhaile Átha Cliath
Cathair na Gaillimhe
Baile Átha an Rí, Co. na Gaillimhe
Trá Lí, Co. Chiarraí
An Nás, Co. Chill Dara
Cathair Chill Chainnigh
Port Laoise, Co. Laoise

Cluainín, Co. Liatroma
Cathair Luimnigh
An Caisleán Nua, Co. Luimnigh
An tOspidéal, Co. Luimnigh
An Longfort, Co. an Longfoirt
Droichead Átha, Co. Lú
Caisleán an Bharraigh, Co. Mhaigh Eo
An Uaimh, Co. na Mí
An Muineachán, Co. Mhuineacháin
Tulach Mhór, Co. Uíbh Fhailí
Baile Ros Comáin
Sligeach, Co. Shligigh
An tAonach, Co. Thiobraid Árann
Cluain Meala, Co. Thiobraid Árann
Cathair Phort Láirge
An Muileann gCearr, Co. na hIarmhí
Inis Córthaidh, Co. Loch Garman
Cill Chomhghaill, Co. Chill Mhantáin
Bealach Conglais, Co. Chill Mhantáin

Aguisín II

Anailís ar Iarratais ar Dháileadh Acmhainní:

Bunscoileanna

Iarratais i ndáil le Leanaí i mBunscoileanna

(Lena n-áirítear roinnt iarratas ó Scoileanna Speisialta)

Iarratais ar Mhúinteoireacht Acmhainne

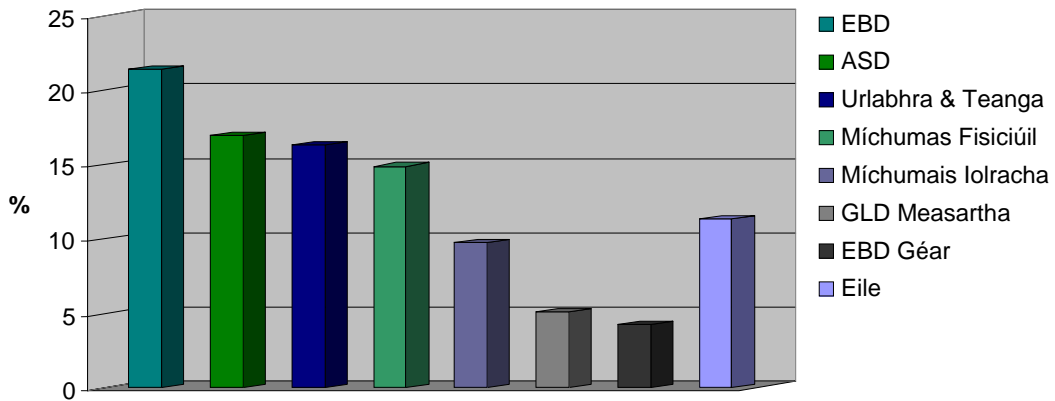
Fuarthas **6,893** iarratas ar thacaíocht mhúinteoireachta acmhainne maidir le leanaí atá faoi mhíchumais íosmhinicíochta toisc go dtacaítear le leanaí atá faoi mhíchumais uasmhinicíochta tríd an tSamhail Dáileacháin Ghinearálta a oibríonn i mbunscoileanna.

Fuarthas **2,799** iarratas ar thacaíocht SNA. Ina thaobh sin, fuarthas roinnt iarratas ar an tacaíocht sin ó leanaí atá faoi mhíchumas ardmhinicíochta, go príomha, iad siúd faoi Mhíchumas Foghlama Ginearálta Éadrom.

Tá an próiseas a bhaineann leis na sonraí go léir a iontráil i leith na n-iarratas sin ar ár gCóras Riaracháin um Oideachas Speisialta ar bun i gcónaí. Léiríonn anailís ar na hiarratais a iontráladh ar ár gcóras in 2008 miondealú de réir míchumais mar a léirítear ar an tábla thíos.

Iarratais Uaireanta Acmhainne de réir Míchumais – Bunscoile (Príomhshrutha)*

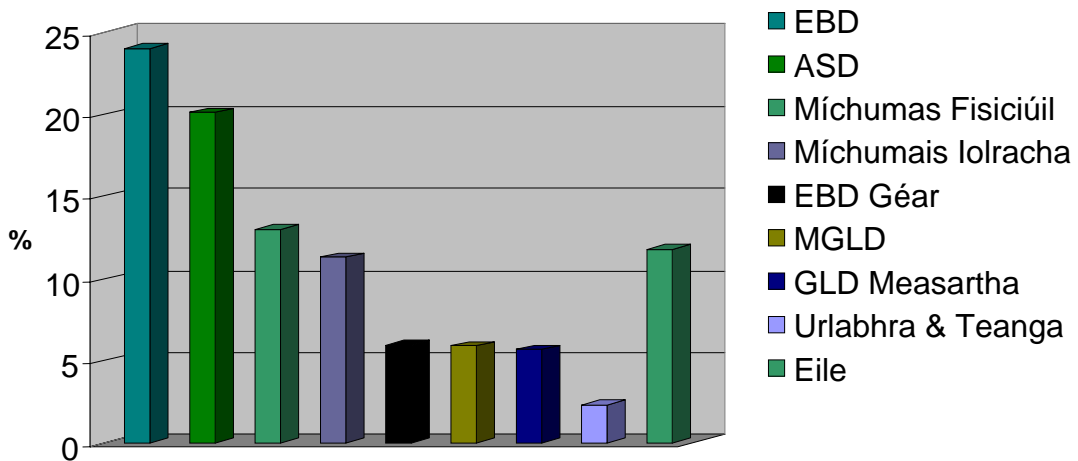
***lena n-áirítear iad siúd i rang speisialta i dtimpeallacht phríomhshrutha**

Áirítear ar an gcatagóir 'Eile', Siondróm Measúnaithe, Lagú Amhairc agus Éisteachta, Míchumas Foghlama Ginearálta Géar agus Trom

Iarratais SNA de réir Míchumais – Bunscoile (Príomhshrutha)*

***lena n-áirítear iad siúd i rang speisialta i dtimpeallacht príomhshrutha**

Áirítear ar an gcatagóir 'Eile', Siondróm Measúnaithe, Lagú Amhairc agus Éisteachta, Míchumas Foghlama Ginearálta Géar agus Trom

Conclúidí

Is féidir na treochtaí seo a leanas a aithint ó na figiúirí thuas:

- Bhain 26% d'iarratais ar mhúinteoireacht acmhainne agus 30% d'iarratais ar rochtain ar SNA le leanaí a bhí suaite ina mothúcháin nó ina n-iompraíocht nó a bhí géarshuaite ina mothúcháin nó ina n-iompraíocht.
- Bhain 15% d'iarratais ar mhúinteoireacht acmhainne agus 13% d'iarratais ar rochtain ar SNA le leanaí a bhí faoi mhíchumas fisiciúil
- Bhain 17% d'iarratais ar mhúinteoireacht acmhainne agus 20% d'iarratas ar rochtain ar SNA le leanaí a raibh ASD orthu.
- Bhain 16% d'iarratais ar mhúinteoireacht acmhainne agus 2% d'iarratas ar rochtain ar SNA le leanaí a raibh Mí-eagar Sonrach Urlabhra agus Neamhord Sonrach Teanga orthu

Anailís ar Iarratais ar Dháileadh Acmhainní:

Iar-Bhunscoileanna

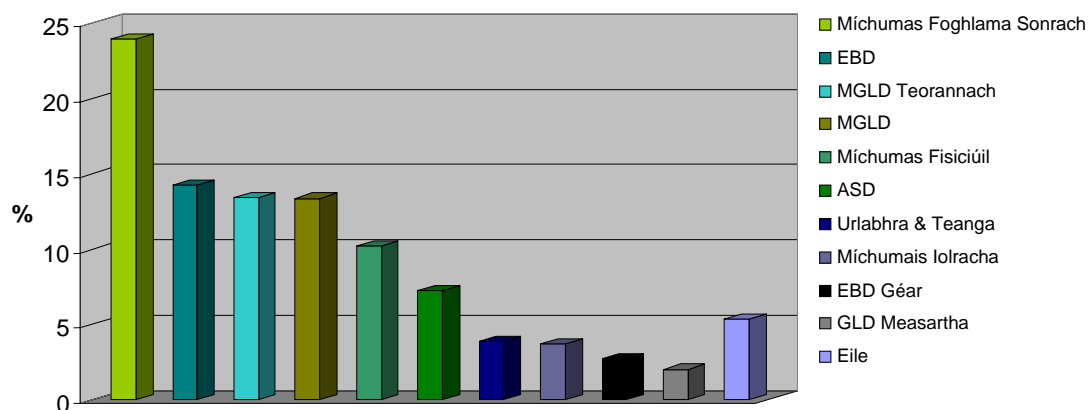
***lena n-áirítear iad siúd i rang speisialta i dtimpeallacht phríomhshrutha**

Áirítear daltaí atá faoi mhíchumas uasmhincíochta sna figiúirí seo toisc go mbaineann an tSamhail Dáileacháin Ghinearálta leis an leibhéal bunscoile amháin.

Fuarthas **5,934** iarratas ar thacaíocht bhreise múinteoireachta agus fuarthas **1,220** iarratas ar rochtain ar thacaíocht SNA.

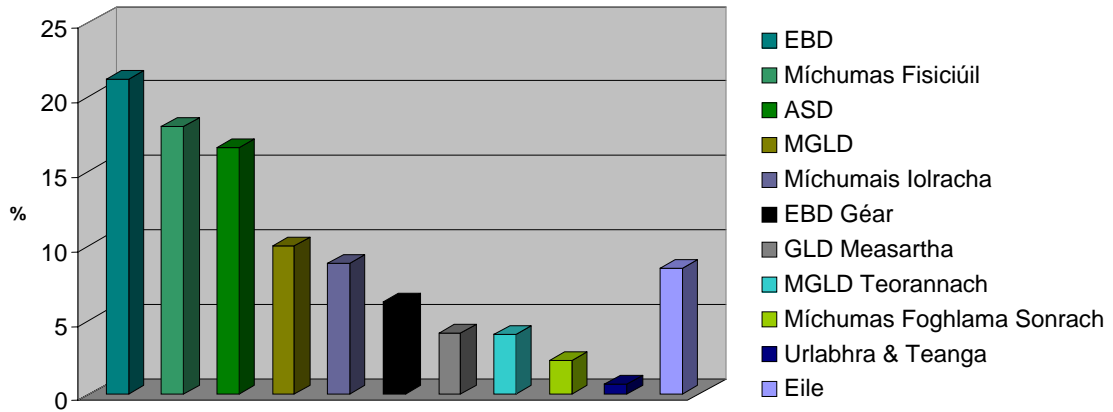
Iarratais ar Thacaíocht Bhreise Mhúinteoireachta de réir Míchumais

– Iar-Bhunscoile

Áirítear ar an gcatagóir 'Eile', Siondróm Measúnaithe, Lagú Amhairc agus Éisteachta, Míchumas Foghlama Ginearálta Géar agus Trom

Iarratais SNA de réir Míchumais – Iar-Bhunscoile

Conclúidí

Is féidir na treochtaí seo a leanas a aithint ó na figiúirí thuas:

- Bhain 17% d'iarratais ar thacaíocht bhreise múinteoireachta agus 27% d'iarratais ar rochtain ar SNA le leanaí a bhí suaite ina mothúcháin nó ina n-iompraíocht nó a bhí gearshuaite ina mothúcháin nó ina n-iompraíocht
- Baineann 51% de na hiarratais ar thacaíocht bhreise múinteoireachta a taifeadadh le leanaí faoi mhíchumas uasmhínicíochta
- Bhain 13% d'iarratais ar thacaíocht bhreise múinteoireachta agus 10% d'iarratais ar rochtain ar SNA le leanaí a bhí faoi mhíchumas foghlama ginearálta éadrom

Aguisín III

Foirniú NCSE

	Poist Cheadaithe 2008
Príomhfheidhmeannach	1
Príomhoifigeach	4
Príomhoifigeach Cúnta	6
Ardoifigeach Feidhmiúcháin	5
Oifigeach Feidhmiúcháin	5
Oifigeach Foirne	1
Oifigeach Cléireachais	3
Eagraí Sinsearach Riachtanas	
Speisialta Oideachais	12
Eagraí Riachtanas Speisialta	76
Oideachais	
	113
Iomlán	

Aguisín IV

Achoimre ar Ráitis Airgeadais 2008*

	2008 €	2007 €
Ioncam		
Deontas Stáit	8,350,720	8,919,539
Aistriú chuig an gCuntas Caipitil	22,883	64,524
Ioncam Eile	40,564	10,849
	<hr/>	<hr/>
	8,414,167	8,994,912
Caiteachas	<u>(8,779,794)</u>	<u>(7,916,848)</u>
Barrachas/(Easnamh)ioncainm thar caiteachas	<u>(365,628)</u>	<u>1,078,064</u>
*(Tógtha ó Chuntais Neamhiniúchta Shealadacha)		

Cuirfear cóip de na ráitis airgeadais iniúchta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008 ar fáil ar www.ncse.ie.